

Spis treści

PRZEDMOWA / 5

ROZDZIAŁ PIERWSZY / 9

Pochodzenie. Czcigodni. Hölderlin bardzo czuły na swoim punkcie. Ojcowie umierają, zostaje matka. Bogowie dzieciństwa. Relacja z matką. Köstlin. Cudowne dziecko nazwiskiem Schelling.

ROZDZIAŁ DRUGI / 21

Denkendorf. Jak w klasztorze. List do Köstlina. Pietystyczny rachunek sumienia. Samoutwierdzenie się duszy w obliczu „świata”. Lęk przed samozatrą. Liberalne Maulbronn. Pierwsza miłość. Lot Pindara i wielkość Klopstocka. Przyjść na świat poetą.

ROZDZIAŁ TRZECI / 35

Instytut Tybingeński. Radość nauki. Hölderlin studiuje Kanta i Spinozę. Rozum i argumenty serca. Religia miłości. Związek przyjaźni i „Królestwo Boże”. Hegel. Schelling. Entuzjazm rewolucyjny w Instytucie. „Geniusz odwagi”.

ROZDZIAŁ CZWARTY / 51

Filozoficzne wyniesienie na tron wyobraźni twórczej. Samoupełnomocnienie. Związek poetów. Magenau. Neuffer. Stäudlin. Wczesne hymny, nazbyt wzniosłe. Literatura i życie. Hölderlin nie jest romantykiem. Grekomania, *Bogowie Grecji* Schillera i antyk Hölderlina. Początek *Hyperiona*.

ROZDZIAŁ PIĄTY / 67

Dobiega końca pobyt w Instytucie. Niepokoje polityczne. Lepiej być nauczycielem domowym niż kaznodzieją. Charlotta von Kalb. Hölderlin u Schillera w Ludwigsburgu. Elise Lebet. Pożegnanie i wyjazd do Waltershausen

ROZDZIAŁ SZÓSTY / 79

Waltershausen. Odnawianie przyjaźni z oddali. Romanse bez znaczenia. Marianna Kirms. *Hyperion*. Pierwszy szkic. Grecja oferuje dobrą koniunkturę i formę powieściową. Hölderlin pragnie sukcesu czytelniczego. Przedmowa do *Hyperiona*. Ekscentryczność i upadek w grzech. W poszukiwaniu spełnienia. Nietrwałe chwile ekstazy.

ROZDZIAŁ SIÓDMY / 95

Schiller publikuje fragment *Hyperiona*. Kłopoty z wychowankiem. Problem onanizmu. Rozstanie z rodziną Kalbów. Jena. „Ulubiony Szwab” Schillera. Nieudane spotkanie z Goethem. Ja Fichtego i Hölderlina poszukiwania bytu. *Sqd i byt*. Przeróbki *Hyperiona* pod wpływem filozofii.

ROZDZIAŁ ÓSMY / 113

Nagły wyjazd z Jeny. Bliskość Schillera – poszukiwana i unikana. Zaplątany w filozofię. Dręczące sprzeczności. Filozofia wolności i młody Schelling. Filozofia albo poezja. *Najstarszy program systemu niemieckiego idealizmu*. Ustanowienie nowej mitologii a piękno.

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY / 129

Do Natury – wiersz odrzucony przez Schillera. Początki romansu z Susette. Idylla w Bad Driburg. Erotoman Heinse w roli przyzwoitki. *Ardinghello i wyspy szczęśliwe*. Inwazja francuska. Rozczarowania polityczne i nadzieja na niemiecki naród kulturowy. Marzenia o samoutwierdzeniu się społeczeństwa. *Dęby* – przyjęte przez Schillera.

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY / 145

Hyperion – wersja ostateczna. Co do niej doszło? Walka polityczna, rozczarowanie. Alabanda i Sinclair. Diotima i Susette. Nowa samoświadomość. Filipika przeciwko Niemcom. Pierwiastek boski. Hölderlina „apogea zachwytu”. *Hyperion* jako powieść o narodzinach poety. Goethe i Schiller naradzają się w sprawie Hölderlina. Kryzys w domu Gontardów. Odejście Hölderlina.

ROZDZIAŁ JEDENASTY / 165

Z Sinclairem do Rastatt. Nowi przyjaciele. Rewolucyjne oczekiwania. *Empedokles*. Postawić wszystko na jedną kartę, w wymiarze politycznym i osobistym. Mistyka zjednoczenia i polityka. Zanika forma dramatyczna, bodziec polityczny też. To, co w *Empedoklesie* własne. Nieudany plan założenia czasopisma. Potajemna korespondencja z Susette. Brak perspektyw.

ROZDZIAŁ DWUNASTY / 185

Hölderlin pozostaje w ukryciu. Jego poezja jednak przeżywa czas otwarcia. Natchnione lato stuttgarckie 1800 roku. *Wyjdź, przyjacielu! Na otwarty świat!* Wielkie hymny i elegie. *Przechadzka na wieś. Menona skargi nad Diotimę. Archipelagus. Chleb i wino.*

ROZDZIAŁ TRZYNASTY / 209

Rozkosze powszedniości. *Fantazja wieczorna.* Hauptwil. Patriota. Rewolucyjna gorliwość Hölderlina. Pokój w Luneville. Przełom epok. Eschatologia. *Święto pokoju.* Narodziny jednego wiersza z drugiego. *Jak w dzień świąteczny i Połowa życia.* Powrót do domu. Wołanie o pomoc do Schillera. „*Nie potrzebują mnie tutaj*”.

ROZDZIAŁ CZTERNASTY / 227

Zimowa podróż do Bordeaux. Czar miasta. Zagadkowy wyjazd. Spekulacje. Podciosami Apolla. Śmierć Susette. Przybycie do Stuttgartu i Nürtingen. Zagubiony i zaniedbany. Szaleństwo. Sprzeciw wobec matki. Z Sinclairem do Ratzybony. Hymn *Patmos. Wspomnienie.*

ROZDZIAŁ PIĘTNASTY / 245

Na przelaj do Murrhardt, do Schellinga. Hölderlin przekłada Sofoklesa. Obcość coraz bardziej obca. Przeprowadzka do Homburga. Fatalne biesiady stuttgarckie. Denuncjacja Blankensteina. Aresztowanie Sinclaire. Proces o zdradę stanu. Hölderlin na celowniku. „Nie chcę być jakobinem!”. Hölderlin niszczy fortepian. Przewiezienie do szpitala.

ROZDZIAŁ SZESNASTY / 257

W zakładzie psychiatrycznym Autenrietha. U stolarza Zimmera. W wieży. Znośne warunki życiowe. Wciąż piękny mężczyzna. Listy do matki. Fortepian i śpiew. Improwizowane wiersze. Obląkany? Główne źródła: Varnhagen von Ense, Wilhelm Waiblinger i Christoph Schwab. Gdy fantazja bogaci się kosztem rozumu. Łagodna śmierć Hölderlina.

ROZDZIAŁ SIEDEMNASTY / 273

Romantycy odkrywają Hölderlina. Bettina i Achim von Arnim. Brentano, Görres. Wierni Szwabowie, Młode Niemcy. Pierwsze wydania. Młody Nietzsche czyta Hölderlina. Hellingrath i Stefan George odkrywają Hölderlina. Przełom. Hölderlin zafałszowany. Heidegger czyta Hölderlina. Po roku 1945: *Nieskończonymi przepelnione znaczeniami!*

KALENDARIUM / 293

LITERATURA / 313

PRZYPISY / 325

INDEKS OSÓB / 343

PODZIĘKOWANIA / 349